

cela Štajerska je prevzela poročstvo za tih zapravljenih štirinajst milijonov. Pri takem gospodarstvu kakor je sedaj, pa ni misliti na to, da bi kedaj vrnili ta denar. Zato bo morala dežela enkrat plačati ta od Gradčanov zalumpani denar. Naši slovenski poslanci so takrat svarili in govorili proti temu, da jamči dežela za tih 14 milijonov, toda zgoraj in srednje štajerski poslanci v zvezi s spodnještajerskimi nemškimi poslanci so imeli večino in tako bo morala dežela danes ali jutri plačati ta dolg. Tako gospodarijo Nemci!

Proti razdružitvi sv. zakona so imele v nedeljo, dne 11. t. m. ljubljanske žene shod. Bilo je navzočih čez 3000 žen. Govorilo je osem žen in poslanca Šosterščič in Schweitzer. Sprejela se je enoglasno tozadevna rezolucija.

Slovenska ljudska stranka na Kranjskem je priredila zelo dobro obiskan shod v Senožečah. Sklenile so se rezolucije za splošno in enako volilno pravico in proti razkristjanjenju zakona.

Razne novice.

* Predsednik graškega nadsodišča je postal dvorni svetnik Pittreich, brat vojnega ministra. Uradnik, ki ne zna nič slovenski, čeravno je v njegovem področju blizu en milijon Slovencev.

* Iz politične službe. Dr. Pavel Hohl, na mestniški koncipist, je prestavljen iz Voitsberga k okrajnemu glavarstvu v Maribor. Ali zna slovenski? Ali se bo zaradi njega moralo do 100.000 Slovencev učiti nemški?

* Zaročil se je c. kr. štabni stotnik g. Martin Majcen z gđ. Pepico Polak v Kamniku. Čestitamo! — G. Ivan Zemljčič, avskultant v Mariboru, se je zaročil z Alojzijo Družovič, hčerko hišnega posestnika v Mariboru.

* Dragi rojaki po Spodnjem Štajerskem! Narodna zavest propada, nemčurstvo se širi — tako beremo dan za dnevom po naših časopisih. Temu se tudi ni čuditi! Res se prirejajo krasne slavnosti bolj v sredini našega ozemlja, a preziramo in zanemarjamo take prireditve na narodnih mejah. Uvažujé ta velevažni narodni pomen sličnih slavnosti, sklenilo je „Slovensko pevsko društvo na Ptuj“, prirediti 15. julija t. l. svojo običajno veliko pevsko slavnost v Rušah, v zadnji zavedni postojanki Dravske doline. S to slavnostjo bode združena velika ljudska veselica, koji čisti dobiček je namenjen novi zgradbi „Zigertovega stolpa“ na Pohorju, katerega hoče zopet postaviti „Podravska podružnica slov. plan. društva v Rušah“. V dosego tem večjega uspeha osmovala sta se na Ptuj in v Rušah posebna pripravljalna odbora. Vabijo se toraj vsa slavna pevstva in druga narodna društva kakor tudi rodoljubni pojedinci, da se te velevažne narodne slavnosti udeležé v največjem številu. Prireditve pevškega dela slavnosti je prevzel pripravljalni odbor na Ptuj ter prosí, da se naj obračajo društva v tozadevnih vprašanjih naravnost na njega. V vseh ostalih zadevah pa daje pojasnila član pripravljalnega odbora

ne imeli, ali pa da je podavimo. Jaz že ne vzamem nobene!

Vjeruša se začudi.

„Anim, prijatelj, ti sovražiš lepe huriske?“

„Vse, ne samo lepe, ker v njih je šejtan. Ženska je bila kriva, da bi bil skoraj prikrajšan za glavo.“

„Povej no, ako ljubiš preroka! Kako je to prišlo?“

„Imeli smo tudi več jetnie. Nekatero so našle in šli smo lovit... Kaj mi mar vstaši, če pridejo? Ako nas napadejo, se pričnemo biti železo z železom, ali z žensko se ne grem... Tudi jaz sem šel lovit begunke. Naletel sem na dve. Poletimo za njimi. Oni splezata na skalo in še dalje med prepade. Mi smo mislili, da ju moramo dobiti in smo plazili za njimi. One se pa postavijo v bran in začno metati in valili kamenje na nas. Dvoje mojih ljudi je potegnilo kamenje v prepad, dva sta bila ranjena. Razjarjen sem vstrelil na nju. Eno sem zadal, da se je prevrnila v brezdno. Predno pa sem nabil puško, sem dobil kamen v glavo in sem padel. Le Alahu se imam zahvaliti, da še živim. Ko sem se zavedel, sem odšel nazaj in sklenil, da ne pojdem nikdar več lovit hurisk, ako katera uide.“

Vjeruša se je zamislil. Njegovo skušeno oko je zapazilo, da tiči v tem človeku malomarnost za vse, samo klanje mu je slaščica. Ko bi vstaši bili tu, kako lahko bi napadli Osvinbega, da celo med nje bi prišli, ne da bi straža opazila.

„Anim, vidim, da si zaspan, kakor tudi ljudje! Skrbi me, da bi se kaj ne pripetilo! Pogledam nekoliko okrog!“

v Rušah trgovca gospod Miha Serac. Vsa slavna društva po Spodnjem Štajerskem prosimo, da 15. julija ne priredé svojih veselí ali zborovanj, da bode udeležba slavnosti tem številnejša in njen uspeh tem sijajnejši. Oholi sovražniki so začeli nas obmejne Slovence silno daviti, napovedali so nam boj na smrt in življenje in mi čuda, da je marsikateri naših bojevnikov že obnemagal ali obupal in da raste število omahljivcev. Tej bojujoči se četi je treba novega, krepkega bodrila in moči, kar ji naj poda ta slavnost. Razlegaj se toraj po vsem slovenskem Štajerju opemnjajoč in vabeč klic: 15. julija vse v starodavne in zavedne Ruše, da navdušimo svoje obmejne brate za narodni boj in zbudimo v njih sreih narodno zavest in narodni ponos! Slovensko pevsko društvo na Ptuj.

* Od slovensko-nemške meje na Štajerskem. Slučajno mi je prišla v roke ponatis-brošura iz „Slov. Naroda“: Slovensko-nemška meja na Štajerskem. Nabral Ante Beg. Ker mi je pred vsem zato, da se zve resnica, ter so mi znane razmere ob jezikovni meji, ki gre po gorovju Radelj, naj pristavim par opomb k imenovanim narodopisnim doneskom. Trg Muta je v resnici že docela ponemčen, močno pa že tudi okolica in temu je kriva ravno šola, ki je popolnoma nemška, kakor tudi ona v Vratih (Törl), kamor hodijo otroci iz občine Gortina (Gegental). Otroci se v šoli niti slovenskih črk ne učijo, da bi znali slovensko brati. Ko je pred kratkim g. župnik ustanovil taro knjižnico za odrasle, jih pride mnogo po knjige, starejši po slovenske, a mlajši le po nemške; in če se jih vpraša, bi li hoteli brati slovenske, je navadno odgovor, saj bi radi, a ne znamo slovensko brati, dasi okoličani večinoma doma govorijo še slovensko. Družba sv. Cirila in Metoda ima tu dekliško slovensko šolo. Da bi ta šola ne obetala nikakih praktičnih sadov, ni res, in tudi drugi nspadi na to šolo, oziroma na učiteljice, ki so šolske sestre, so neosnovani. Zakaj se pa ni g. pisatelj sam osebno prepričal o razmerah na tej šoli, saj je bil na Muti, radovoljno bi se mu bilo pojasnilo stališče in delovanje šole, pa je imel menda preveč strahu pred „bogomolkami!“ In če pravi (str. 11.) g. pisatelj, da so otroci nekega kmeta pri Sv. Jerneju nad Muto zato že vsi trdi Nemci, ker je mati Nemka, zakaj bi ne bilo tudi nasprotno mogoče, da bodo otroci Slovenci, če jim bo mati zavedna Slovenka, ki je hodila v slovensko šolo na Muti? „Da se pri nunnah (sic!) na Muti vsekako goji nemščina čez postavno mejo“ ni res, in slavospevi nemškutarskega okrajnega šol. nadzornika o tej šoli tega ne dokazujejo. Okrajni šol. nadzornik je le objektivno sodil, ker uspehi na tej šoli so razmeroma res prav dobri, kar dokazujejo tudi besede slovenskega g. nadučitelja iz Vuzenice, pred katerim so učenke delale izpit za odpustnico, dokler šola še ni imela pravice javnosti, ki se je izrazil, „da so učenke prav dobro podučene, le v nemščini jim gre manj gladko.“ — „Sobota ostane za Slovence vekemaj izgubljena“ je resnica, a neslane opazke o angeljskem jeziku ne spadajo h „kulturo-zgodovinskim in narodopisnim doneskom“. — Čudno

„Pa pogledj, ako se ti zljubi,“ de malomarno Anim.

„Zaupaj mi!“ zamrma Vjeruša. „Za to dobiš plačilo, kakor če miš oblaži slanino!“

Kosenka je že čakala svojega rešitelja, ki je mogočno korakal.

„Sedaj pa zopet v imenu Gospoda! Tokrat je nevarnejše, kakor prvokrat?! Ali glava Vjeruše je vredna malo več, kakor da bi se valjala po smetišču...“

Nekak šum je ustavil besedo. Vjeruša je poslušal in potegnil kratek meč.

„Kak vrag se plazi tu okrog?“ vpraša glasno.

„Noben vrag, pes stari...“ je siknila postava, ki je stopila iz grma.

„Dobil sem te, stari lisjak. Ali ne boš pobegnil, ne boš?“

„Glišo, izdajica,“ je vzkipek Vjeruša. „Med sovražniki uboge raje? Ne čudim se! Lopov si bil že davno... Tfu! Sedaj si pa še izdajalec!“

„Kaj si pa ti? Slepár in hinavec! — Alo...“ je zavpil Glišo.

„Ej, ne muči se,“ je zamomljal v strahu stavec. Kosenka se je stisnila za grm. Hipoma ji je postalo jasno, da sta izgubljena. Slišali so se koraki.

„Ej, ne muči se...“ je ponovil Vjeruša in kakor blisk razcepil glavo Glišu. „Najbolje je zate, da ne ganeš jezika. Ni lepo, da sem te, ali človek se privadi tudi krvi. — Tfu...“ je zasopel. „Malo je manjkalo, pa bi mi dali kolec.“

(Dalje sledi.)

pa se mi zdi, da je g. pisatelj popolnoma prezrl marenberško okolico. Razmere so jednake kakor na Muti. Okolice Sv. trije kralji na Radeljnu, Št. Janž na Suhem (am Zeichenberg), Gornja Vižinga ob Dravi so po večinoma še slovenske, a šola v Marenbergu nemška. Tu bi pač kazalo, da bi družba sv. Cirila in Metoda ustanovila svojo šolo, vsaj eno-razrednico za dečke in deklice. Prostor bi se že dobil v prostornem poslopju slov. Posojilnica. To bi bilo gotovo praktično in ne brez uspeha; okolica bi se potemtakem ohranila slovenska, a sedaj pa se ravno po šolah nagloma širi nemštvo med okoličane. Toliko v pojasnilo in popravek; sicer pa ima kujižica precej dobrega in resničnega, zlasti kar svetuje družbi sv. Cirila in Metoda, a pozna se ji na vsaki strani, da je ponatisk iz „Slov. Naroda!“

Obmejni Slovenec.

* Važno za krajne šolske svete. Neka tvrdka je tožila neki krajni šolski svet za plačilo 221 kron. Najvišji sodni dvor pa je tožbo zavrnil z razsodbo, da krajni šolski svet nima značaja juristične osebe ter vsled tega ne more tožiti niti tožen biti.

* Kmetje vinogradniki, pozor! Prišel je čas za nasajenje vinogradov z ameriškimi trsi. Večino teh trsov dobivajo kmetje iz državnih trsnic. Kakšni pa so ti trsi večkrat? Imel sem sam priliko se prepričati, da je med velikim številom dobrih tudi velika množica slabo zaraščenih ter vkoreninjenih trsov, ki pač v prvi vrsti niso vredni svojega denarja, v drugi vrsti pa še manj, da bi jih sadili. Očitno se mi morda bo. češ, trsi so že dobri, a kmet, ti jih ne znaš saditi. Na to odgovarjam, da sem se ravnal pri zasajenju natančno po predpisanih pravilih, vendar mi je v minulemu letu izostala ena tretjina vseh trsov. Kmetje, torej pozor pri nabavi trsov! Umestno bi bilo, da bi se slični slučaji naznanili našim poslancem; ti bi naj posredovali, da bi se zanaprej oddajali trsi najboljše, torej samo I. vrste. Le potemtakem bodo državne trsnice izpolnjevale svojo nalogo ter bodo v prid kmetom vinogradnikom. Omeniti še moram o takozvanih podarjenih ali gratis-trsah. Vsako leto dobivajo ubožni kmetje iz imenovanih nasadov tudi večje število cepljenih trsov zastonj ali gratis. Kakšna pa je ta roba? Navadno so to le manje vredni trsi, torej trsi II. ali III. vrste, katere bi pač naj vsak kmet takoj vrnil s prošnjo, da jih naj trsnice takoj sežgejo. Če že hoče slavni deželni odbor z odajo teh trsov kmetom pomagati, tedaj jim pač naj da najlepše trse zastonj, pa ne poprej označene, kateri pripravljajo kmetu na eni strani veliko dela in stroškov zastonj, v drugi vrsti pa jim jemljejo taki neuspehi sploh veselje do nadaljnega obdelovanja goríc. Res čudno je tako ravnanje dež. odbora; kajti zdaj nam v svojih navodilih tako lepo opisuje teorijo umnega vinarstva, na drugi strani pa ravna sam praktično tako nespametno oziroma nemno. Nadalje se slišijo večkrat tudi pritožbe, da dobijo mestni gospodje lepše trse kakor pa priprosti kmetje. Zakaj? Bržkone ker so gospodje ter imajo več denarja kakor kmet-trpin. Kmetje, torej pozor!

* Uravnava Pesnice. Z uravnavo Pesnice do železniškega mosta se bo začelo že to spomlad. Vlada je dovolila izvanredno 45 odstotkov svote, 45 odstotkov bo dala tudi dežela. Skrajni čas, da se enkrat nekaj ukrene, dosti dolgo smo prosili za to.

* Orožne vaje pri deželni brambi. Pri deželnoobrambnem pešpolku št. 3, št. 4, št. 5, št. 26, (Maribor) in št. 27: od 7. maja do 3. junija in od 15. junija do 12. julija.

* Spomladne orožne vaje v okrožju 3. kora. Pri infanteriji in lovcih: za rezerviste: od 7. do 19. maja, za nadomestne rezerviste od 21. do 2. junija in od 5. do 17. junija. Pri topničarstvu: Dvajsetdnevna orožna vaja: pri 3. topničarskem polku: od 23. aprila, od 14. maja, od 5. in od 25. junija, potem od 16. julija naprej; pri topničarkem polku št. 7 od 17. aprila, od 7. in 27. maja in od 16. junija naprej; pri topničarskem polku št. 9, od 7. in 28. maja in od 18. junija naprej. Trinajstidnevna orožna vaja: pri 3. topničarskem polku: od 11. in 25. junija, od 9. in 23. julija naprej; pri 7. topničarskem polku: od 18. aprila, od 1., 14. in 28. maja, potem od 11. in 25. junija naprej; pri 8. topničarskem polku: od 7. in 21. maja, 5. in 18. junija in 2. julija naprej; pri 9. topničarskem polku: od 7. in 21. maja ter od 5. in 18. junija. Pri trdnjavskem polku št. 4: za rezerviste in nadomestne rezerviste od 7. do 19. maja, od 21. maja do 2. junija, od 5. do 17. in od 18. do 30. junija, od 2. do 14. in od 16. do 28. julija. Pri pionirjih: Pri pionirskem bataljonu št. 15 za rezerviste in nadomestne rezerviste od 1. do 13. oziroma 28. maja. Pri trenu: pri 3. diviziji: Za rezervne štabne vodje in rezervne

voznike pri peših od 1. do 13. in od 17. do 29. aprila. Pri saniteti: pri 7. oddelku: za nadomestne rezerviste od 23. aprila do 5. maja; pri 8. oddelku: za nadomestne rezerviste: od 2. do 14. in 16. do 28. maja; pri 9. oddelku: za nadomestne rezerviste od 23. aprila do 5. maja, za dotične, ki so prišli od infanterije, od 7. do 19. maja, od 21. maja do 2. junija, od 5. do 17. in 18. do 30. junija.

* Državne skušnje za lov in lovsko varstvo se bodo vršile letos v mesecu septembru. Prošnje za pripustitev k skušnji se morajo poslati do 31. t. m. na namestništvo v Gradec.

Mariborski okraj.

m Poljudna predavanja za delavce in kmete v Mariboru. Za redna predavanja, katera prireja „Bratno društvo“ v Mariboru v svojih prostorih v Narodnem domu vsako nedeljo ob 10 uri dopoldne rase bolj in bolj zanimanje med ljudstvom. Zadnje in predzadnje nedeljo je bil obisk kaj povoljen. Predzadnje nedeljo sta predavala dr. Medved o turških bojih v Mariboru in njega okolici, notar. kand. Marinček o oporokah. Zadujo nedeljo: dr. Pipuš o nastavi avstr. države in prof. Poljanec o zvezdnih utrinkih. Prihodnjo nedeljo bosta predavala: dr. Dimnik o pogodbah.

m Sv. Peter pri Mariboru. Minolo nedeljo je predaval g. profesor dr. Poljanec o trtni in krompirjevi glivi ali peronospori. G. profesor je znan kot izvrsten in poljuden predavatelj, zato nam ni treba še posebno povdarjati, da je bilo tudi njegovo predavanje izborna. Obisk je še bil precej povoljen. G. profesorja prosimo, da bi nas prišel še večkrat podučevati. Prihodnjič nas pride še več poslušati. Za tokrat pa mu najprisrčnejša zahvala!

m Sv. Anton v Slov. gor. Dne 12. t. m. je umrl v Brengovi kmet in gostilničar Franc Fras. Bil je vrl mož, narodnjak, večkrat občinski svetovalec. N. p. v. m.

m Spilfeld. Tukajšnje postajno poslopje bodo povečali. Poslopje dobi eno nadstropje in za pošto se bo sezidalo zraven novo poslopje.

m Slovenska Bistrica. Zopet je naš krajni šolski svet govoril o nemški šoli. Tokrat je „sklenil“, da se ima nemška šola nastaniti v sedajnem šolskem poslopju, ki bi se v ta namen delilo v nemški oddelek in slovenski oddelek. Čudno je, kaj krajni šolski svet vse sklepa. Naj bi gospodiče vendar enkrat že poučila višja šolska oblast, kaj smejo in kaj ne smejo sklepati. Teh par oseb bi morda radi napravili nemško šolo kar brez vsake višje oblasti. Prijetno bi seveda bilo to, da bi prišla nemška svojevoljnost po taki ceni do nepotrebne nemške šole. Pa vsekakor se bodo le morale vprašati tudi kmečke občine, ali se strinjajo s tem ukrepom ali ne. Šola je postavilo 7 občin to se pravi: postavili so jo davkoplačevalci vseh vselanih občin in bodo smeli morda tudi odločevati pri delitvi poslopja najmanj toliko, kakor n. pr. Versolatti, ki je za njo pač še bore malo prispeval. Kmetje! Meščani! Ne pustite, da bi z vašim premoženjem svojevoljno razpolagalo teh par gospodov. Vzdignite glasen protest proti razdelitvi šole in šolskega poslopja, da bode zadonel po Versolattijevih in Stigerjevih ušesih. Vsak posamezni davkoplačevalec je opravičen, da protestira proti takemu sklepu, ki se je vrh tega še storil proti ugovorom in v odsotnosti slovenskih kmečkih zastopnikov. — Pribiti bočemo pri tej priliki, da je za razdelitev šole glasoval tudi nadučitelj Kristl, ker se mu je zagotovilo, da bode tako dolgo še mogel ostati v šolskem stanovanju, dokler ne gre v pokoj. Po razdelitvi šole bo namreč zaradi pomanjkanja prostorov zgubil šolski vodja svoje stanovanje v šoli in šolski vrt. Če bo gospod Kristl, ki si ni upal takemu sklepu ugovarjati, ampak je sam še celo glasoval v svojo in svojega naslednika očividno škodo, slišal par gorkih, če se bo budoval nad njim njegov naslednik, naj si misli, da si je to zaslužil. Na vsak način pa si je treba to njegovo postopanje zapomniti.

m Studenice. Zadnje nedeljo, dne 11. sušca, se je vršil dobro obiskan drugi mesečni shod kmetijske podružnice. Žal, da je bil g. Fr. Janžekovič valed boleznii zadržan in torej ni mogel priti predavati. Sicer se je pa nabralo od zadnjega shoda toliko gradiva, da je shod trajal nad eno uro. Iz poročila o podružničnem delovanju povzamemo sledeče: Udje so naročili in dobili 35 kg štaj. detelje, 18 kg lucerne, 24 kg ruskega lanenega semena, 50 kg klajnega apna in 5 q tritik. Od centrale sta došli dve drevesni škropilnici. Jabolčna drevesa do-

spejo še ta teden. Udje naroče še 1 q tritik, ako se bodo še dobile. V viničarski tečaj sta šla letos dva mladeniča, v sadjarski eden. Kot odposlanca na letošnji občni zbor kmetijske družbe se določita gg. predsednik in podpredsednik. — Zborovalec se je pokazala zbirka knjig, ki so semkaj od izdajanja izvrstne, v toliko lepem krščanskem duhu spisane „Kmetijske kemije“ že izšle v slovenskem jeziku v poduk in povzdigo raznih panog kmetijstva, gospodarstva in gospodinjstva. Iz njih naj bi se šolali naši mladeniči in mladenke, ki ne morejo v gospodarske in gospodinjstve šole. Zakaj leže te knjige po kotih razmetane, pozabljene, nerazrezane ali raztrgane? Krščansko socialna zveza je dala lani dobro navodilo za snovanje domačih knjižnic. Naposled se je razdelila med ude jako podučno spisana in lepo ilustrovanu knjižica: „Nauk o gnojilih“, spisal dr. R. Skazil. Poskrbel nam je knjižice g. Fr. Janžekovič. Vrlemu gospodu želimo, da kmalu ozdravi. Prihodnji shod bo na tiho nedeljo.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Dolgov čez glavo ima naše mesto, pa protestantovsko hujskajoče in Slovencem sovražno društvo „Sidmarka“ je dobilo od mesta 100 kron podpore. No, se je pač župan Ornič zopet pokazal prijatelja slovenskega katoliškega kmeta! — Teučanov stolp pri Dravi je kupilo mesto za 6500 kron. — Nemško politično društvo bodo ustanovili v Ptuj. Nemški odvetnik dr. Plahki mu je duševni oče. — V nedeljo, dne 18. t. m. se uprizori v ptujski „Citelnici“ izvorna šaloigra „Brat Sokol“, katero je spisal znani slov. pisatelj in humorist Fran Milčinski. Sedeži I. vrste 1 K 20 v, II. vrste 80 v in stojišče 40 v. Začetek ob 8. uri zvečer. K mnogobrojni udeležbi vabijo vse ptujске narodnjake, duhovništvo, učiteljstvo in kmetško ljudstvo učit. diletantje. Posebno, ker je drugi dan praznik, upamo, da bo dvorana natlačeno polna ljudstva od blizu in daleč.

p Iz ptujškega okraja zvemo, da ptujski nemčurski trgovci in njih uslužbenici ne le vsiljujejo našim ljudem umazanega „štajerca“, češ „tole berite, to je lepo branje“, ampak, da se tudi uslužbenici v marsikateri trgovini proti našim slovenskim dekletom prav nesramno vedejo v djanju in tem več nesramnih opazk si dovolijo v besedah. Slovenska dekleta, pokazite takim umazanecem tudi v dejanju, da nočete služiti za nespodobne šale in tako predrzneže prepričajte, da je roka slovenske mladenke dosti krepka, da takemu sitnežu zna napisati nekaj okoli ušes, in sploh se takih trgovin ogiblajte. Ako ne bo ta opazka koristila, bomo počasi imena trgovin, pri katerih se take reči godijo, naznanili.

p Bukovec pri Ptuj. Ginljiv pogreb je bil pretelko soboto, ko smo k večnemu počitku nesli kmeta Franca Janžekoviča in želarsko vdovo Elizabeto Obran r. Janžekovič. Bila sta brat in sestra, en dan sta bila sprevidena, en dan sta umrla in en dan sta bila pokopana. N. v. m. p.!

p Sv. Marko niže Ptuj. Poroča se nam od dne 12. marca o gibanju prebivalstva; isti dan je doseglo v markovski županiji število rojenih 20, število umrlih 20 in poročenih je bilo letos dosedaj tudi 20 parov. — Družba sv. Mohorja je zopet napredovala, število udov je letos 247 — dvanajst več kakor lansko leto — in med njimi 30 šolarjev. Le vrlo naprej, in kmalu bo na vsakega desetega prebivalca prišel eden Mohorjan.

p Sv. Urban pri Ptuj. Glede napada v zadnji štev. ptujškega „štajerca“ omenjam le toliko, da me to nikakor ne jezi, marveč še veseli in si štejem to v čast; kajti dokler me bodo napadali taki listi, imel še bom vedno poštenje pri poštenih ljudeh, kadar pa me bodo ti hvahli, sem za vero in narod izgubljen. Kar se tiče tega, da me pokličete pred ptujsko sodnijo, ti omenjam, dobro mi znani z zelo finim nosom, da bi me že davno radi naznanili, samo da bi imeli zakaj. Prav prijateljsko pa te pozdravim, dopisnik ptujškega lajnjevca, in te prosim, da se drugič podpišeš kakor jaz.

Ivan Novak, pos. amer. tranice.

p Sv. Martin pri Vurberku. V nedeljo, dne 11. t. m. je umrl naš priljubljeni dušni pastir č. g. Filip Viher. Rojen je bil 10. februarja l 1841 v Framu. Kaplaval je v Sromljah, Svetinjah, Ormožu, Studenicah in St. Martinu pri Vurberku, kjer je postal l. 1888 župnik. Pogreb je bil včeraj, dne 14. t. m. dopoldne. R. i. p.!

p Strazgojnci. V aredo, dne 7. t. m. popoldne zas je prestrašil klic oguja; gorelo je gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Napost. Kmalu se je vnela tudi zraven stoječa hiša, domači mlin in hlevi. Vsa štiri poslopja so zgorela do tal z vso premičnino.

Domačega gospodarja so morali ljudje nesti iz goreče hiše, ker že dolgo časa boleha. Sedaj ga je ta nesreča tako potrla, da je smrtnonevarno zbolel. Zavarovalna svota ne pokrije škode. Pravijo, da je zažgal otrok, ki se je igral z vžgalicami.

p Iz Haloz. Lamski vinski pridelek je prav dober. Ker imajo naši vinogradniki gospodarstvo tako slabo uravnano, da so prisiljeni koj po trgatvi prodajati, ni dobiti kupca, mora za vsako ceno prodati, kdor hoče prodati. To priliko so spet porabili razni grabežljivi Ptujčani in so nekatere Haložane dobro opleli. Tudi neka ptujska korporacija je pomagala pri cenah vina ljudi udirati. Haložani se bodo morali privaditi, dobro blago držati tako dolgo, da se od kupcev ponudi primerna cena. Na drugi strani pa bodo vinski sejmovi dobro uplivali na ceno vinskega pridelka v bodoče. To je pokazal prvi poskus pri Sv. Barbari v Halozah in tudi v Ptuj dne 26. febr. t. l. Taki sejmovi se morajo po potrebi v bodoče ponavljati. Kupci, naj si bodo krčmarji ali trgovci, se bodo privadili na kupovanje neposredno od producentov ali pridelovateljev. Kupovalcem ne bode treba več po bregovih laziti, po raznih slabih cestah blata gaziti, plačevati zastoj voznika; na sejmu bode mogel blago videti in poskusiti. Gospodarji pa bodo tudi morali za dobro blago skrbeti, ker se slabo ali zanemarjeno v bodoče, pri veliki izberi, nikakor ne bode dalo v denar spraviti. Odbor za vinski semenj v Ptuj je obstal iz gg.: Mih. Brenčič, dr. Jurtela, Jos. Zelenik in gvard. o. Vaupotič. Gosp. instr. Zupanc je vrlo pomagal. Hvala vsem!

p Okrajni zastop ormoški. Pri volitvi v ormoški okrajni zastop so zmagali Slovenci, Nemci se niti na volišče niso upali. V skupini veleposlatva so izvoljeni gg.: Fr. Gomzi, Ivan Horvat, Ivan Irigolič, Jak. Majcen, župnik Meško, dr. Iv. Omulec, Leop. Petovar in Martin Stanič. V skupini velikega obrtništva sta zraven zastopnika južne železnice gg.: M. E. Šepce, trgovec v Ormožu, in Jakob Zdravec, posestnik paromlina v Središču. V skupini mest in trgov voli Ormož pet nemških odbornikov, narodni trg Središče tudi pet in sicer gg.: Dž. poslanec Iv. Kočever, Jožef Klemenčič, Ivan Kolarič, Maks Rubič in Jožef Sinko, župan v Središču. Kmečke občine so izvolile sledeče narodne može: Vid Dovečar v Sodincah, Florijan Kuharič v Šardinji, Anton Meško v Lahoncah, Ivan Meško v Trgovišču, And. Muhič, Ant. Munda v Bratonečičih, Fr. Paulinič v Frankovcah, Ivan Raulš v Obrižu, Iv. Škerlec pri Sv. Tomažu, Fr. Vraz v Žerovincih in Fr. Zabavnik v Vodrancih. Torej je 26 Slovencev in 6 Nemcev.

p Sv. Miklavž bl. Ormoža. Preteklo nedeljo, dne 4. marca smo slišali v cerkvi, kaj nameravajo brezverci s krščansko družino! Zakonske žene hočejo oropati zakonske sreče, ponižati jih hočejo tako globoko, kakor so nekaj bile pri poganih, da je lahko mož odpodil ženo, kadar je hotel; hočejo vzeti otrokom krščansko vzgojo in jih tako podivjati. Kolika škoda bi bila to za družino, kolika za občino in državo, smo uvideli, in zato z veseljem podpisali svoja imena na ugovorne pole! Vrli narodni in katoliški može so pobirali podpise in jih nabrali 1395! To je lepo število! Bog plati obilno ves trud požrtvovalnim možem! Zdej pa nasprotniki pokažite svoje podpise! Da pač! Čuje se, da hodjo po Ljutomeru, Svetinjah in drugod ničredni ljudje, ki za denar pobirajo podpise! Spodite jih od hiše in ne prodajte svojega imena nikomur! Stojmo odločno na straži za sv. vero!

p Rogatec. V Potnem vrha je bil dne 9. t. m. velik požar. Zgorela je hiša in gospodarsko poslopje Janeza Koras. Ker je začelo goretii po noči, ko so ljudje najbolj spali, so si komaj rešili golo življenje.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. „Bratno društvo za ljutomersko okolico“ je imelo dne 11. marca svojo drugo govorniško vajo. Nastopilo je več čvrstih in krepkih mladeničev korenjakov. Posebno so se odlikovali: Fr. Sagaj: „Glas vetrov“, dekl.; Mat. Lipša: „O knjižnicah“; Ign. Lipovec: Kako treba čitati; Jožef Fekonja: O tiskarstvu in Tom. Slana: Izgnbljena stava, dekl. Pri prvi vaji, 18. febr. so nastopili: Martin Viher, Fr. Senčar, Jožef Fekonja, Iv. Lešnik, Alojzij Črvič in Anton Slavič. — Vrli mladeniči, le neustraseno naprej. Bistrimo si um, blažimo si srce z dobrimi kujigami ter urimo svoj jezik, da bomo kedaj krepko stali na braniku ljube nam in mile rodne slov. zemlje. Na svidenje v nedeljo teden.

l Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Ljutomeru ima oddati kakih 15.000 ključič Rip. Port. in Montikola ter nekaj ceplenega traja Mosler na Port.

l Noršinci pri Ljutomeru. Po Ljutomeru se govori, da dobimo cel bataljon vojakov, ki bi se za nekaj časa naselili v Franc Jožefovi in evenski šoli, dokler se „Vogri“ ne „poglihajo“. Koliko je resnice na tem, se ne ve. — Toda prav nič ne bi škodovalo, ako bi bila ogrska meja malo zavarovana zoper slučajne napade.

l Mota pri Ljutomeru. Pretekli teden so se vršili v Ljutomeru nabori. Kdo bi zameril našim vrlim korenjakom, če so malo dobre volje, saj je to za nje nekaj praznik. — Nekaj pa mora boleti vsakega rodoljuba; če vidi namreč, da veliko slov. mladeničev zabaja v nemške gostilne. Kako žalostno odmeva slov. pesem krepkih slov. mladeničev po praznih nemških prostorih. Ali bi ne bilo bolje častno za slov. mladeniče, ako bi se vsi držali gesla: „Svoji k svojim“. Vzglede nam naj bodo vrlji evenski mladeniči, ki so se prav dobro imeli na evenski zadrugi. Pa tudi pri g. Sršenju se je zbiralo veliko zavednih mladeničev.

l Krapje pri Ljutomeru. Tudi v Ljutomeru imamo pestne pridige, in sicer vsako nedeljo ob pol 3. popoldne. Obravnava se predmet o žalostni Materi božji. V drugi svoji pridigi nam je g. govornik narisal beg sv. Družine v Egipt. V drugem delu je povdarjal, da se tudi dandanašnji preganja sv. cerkev. Na begu v Egipt je sv. cerkev s svojimi služabniki, škofi in mašniki, na begu v Egipt je sv. cerkev s sv. zakramenti. Na Francoskem izganjajo duhovnike, skrunijo cerkve, delajo nečast najsv. Zakramentu. In tudi pri nas v Avstriji ni dosti bolje. „Štajerc“ blati dan na dan slov. duhovščino ter tako izpodkopuje sv. vero, preganja sv. cerkev. Na begu je sv. cerkev s sv. zakonom. Brezverci hočejo potepati v blato sv. zakrament, pozitati ga hočejo do navadne kupčijske pogodbe, ki se sklepa pred posvetno gosposko ter se lahko poljubno vsak dan zopet razdere. S tem se hoče raztrgati najsv. vez, ki veže kršč. družine. „Ako se sme ločiti zakon“, tako pravi Roosevelt, predsednik Zedinjenih držav v sev. Ameriki, „je to poguba naroda, preklestvo države, nevarnost za družine, nesreča za poročene, vir nečistosti, strašno za može, še bolj strašno za žene, najstrašnejše za otroke, ki bodo brez staršev v nadlego občinam“. In Goethe, novodobni pogan pravi: „Nerazdružljivost zakona je potrebna. Iz tega izvira tolika sreča, da ne pride v poštev nesreča posameznika, ki je labkomišljeno skočil v zakon. Nobenega razloga ni, da bi se zakon smel r. združiti“. Na begu v Egipt je sv. cerkev z nedolžno mladino. Tudi v Avstriji se ustanovljajo društva za brezversko šolo. To pa ni prazno strašilo; saj se je (4. marca) tega meseca vršil shod, katerega so se udeležili brezverski učitelji, brezverski profesorji, brezverski starši, tudi v Mariboru. In o čem so sklepali? Zabavljali so čez sv. cerkev, sv. vero, čez kat. duhovnike in konec? — „Proč z vero iz šole!“ „Mi hočemo brezversko šolo!“ In ustanovili so si društvo: „Freie Schule“ — „Svobodna šola“. To društvo naj dela na to, da svoj črni namen čim najprej doseže. Ali ni res, da je kat. cerkev na begu? Ali ni res, da preti naši mili slov. domovini poguba? — — —

l Apače pri Radgoni. Tamošnji župnik č. g. Kukovec je dne 7. t. m. umrl. Bil je zaveden Slovenec, ki je vedno gojil narodno zavest v napol ponemčeni fari. N. v m. p.!

l Za okoslavsko občino v župniji Sv. Jurija ob Ščavnici so občinske volitve razpisane na dne 24. marca, v soboto pred praznikom Označenja D. M. Volilec! pridite in volite narodne, katoliške može, take, katerim se bije srce za slovenski narod in take, ki so prav dobri kristjani!

Slovenjegraški okraj.

s Trg Šoštanj je padel pri volitvah dne 8. t. m. v nemške roke v sled grde nemškutarije. Slovenci so zmagali samo v III. razredu. Trg šteje 908 Slovencev in 179 Nemcev, večinoma posilinemcev. In teh 179 Nemcev vlada sedaj 908 Slovencev. Žalostno! — Na dan volitve zvečer so obhajali Nemci pri pivu in vinu svojo zmago. Došlo je mnogo brzojavnih pozdravov, med njimi tudi od sodarja in žganjarja Feliksa Schmidla iz Maribora, ki svoje blago tako rad prodaja med Slovenci, posebno v Savinjski dolini. Fajerberkar Pribošic iz Velenja je v posebnem govoru farbal nemško družbo, da si bodo velenjski „Nemci“ vzeli Šoštanj za „mušter“ in da bodo delali na to, da se ne bo samo reklo, nemški Šoštanj, nemško Velenje, ampak nemška Šaleška dolina. Da bi tudi med samimi Nemci ne izbruhnil velikanski krah zaradi teh besed, so pevci koj po govoru zapeli „Wacht am Rhein!“

s Sv. Andraž pri Velenju. Odposlali so se 6. t. m. trije vrlji možje, vsak s svojo polo, v tri najbolj obljudene vasi, male, komaj 935 duš broječe župnije, z napisom na vrhu: „Podpisani najodločneje ugovarjamó zoper razdružitev katoliškega zakona! in prinesli so na večer skupno število vseh podpisov 596. Ni enega ni bilo, ki se ne bi bil popolnoma prostovoljno, da z veseljem podpisal.

Konjiški okraj.

k Konjice. Župani poprašujejo, kedaj bodo konjiški Slovenci sklicali shod županov iz konjiškega okraja. — Po našem trgu je krožila pola za spremenitev zakona. V občinski pisarni jih je ležalo mnogo na mizi. Posebno je nekdo iz davkarije „cvrnat“ po hišah in iskal podpise. Prihodnjic si bomo nekatere ogledali, ki niso „iz proste ljubezni“ podpisali ugovorne pole.

k Grušovje pri Konjicah. Tukajšnja občina se zahvaljuje posojilnici v Konjicah za podporo 50 K za popravo občinskih cest. Sicer se je obljubila višja svota, pa je neki gospod, ki hodi samo po parketu in ne pozna blata na cesti, toliko upljal na odbornike, da so skoraj podporo popolnoma odkleli.

k Skomre pri Konjicah. Za novo poslovno dobo kraj. šol. sveta Skomre so imenovani sledeči udje: Č. g. Janez Kozoderc, župnik, g. Matija Žgajner, šolski nadzornik, g. Gvido Srabotnik, začasni šol. vodja, g. Peter Grobelnik, g. Jožef Založnik, g. Karl Kouše, g. Filip Beškovnik, g. Jožef Oučar. Dne 11. t. m. je bil za načelnika izvoljen g. Karl Kouše, namestnika g. Filip Beškovnik. Odsotna sta bila gg. Srabotnik in Oučar. Prejranji, kakor sedanji odbor krajnega šolskega sveta je v narodnih rokah.

Celjski okraj.

c Celje. Upokojeni poštni sluga Jernej Rois je umrl po dolgi bolezni v 74. letu. — Prostak tukajšnjega 87. pešpolka, Avgust Slansky, se je dne 10. t. m. ustrelil.

c Dobrna pri Celju. Volilni oklic „nemške“ stranke na Dobrni je čvekal nekaj o tem, da se „pravi mož“ nočejo „hrabro potegovati za blagor cele občine“ i. t. d. Kako to razumejo, pokazali so s tem, da je 6 nemških občinskih odbornikov, ki so voljeni v I. razredu, tožilo župana Jevniška na c. k. glavarstvo, zakaj da ne sedi že ob 1. uri popoldne v uradu in da se Auer vsled tega ne more pritožiti zoper proračun. Podpisani so: Auer, Goll, Hasenbichl, Orosel, Korenak, Feldin. To je torej prvo delo nemških odbornikov za blagor občine dobrnske. Ali so „pravi mož“ vedeli, kaj so podpisali in so-li premislili, kaj so storili? O tem seveda govorimo! — Topliški nočni čuvaj Matevž Marošek je bil od okr. sodišča v Celju obsojen na pet mesecev ječe zaradi znanega ponočnega napada.

c Dobrnski nemčurji se se niso zadosti osmešili pred svetom, hočejo še več. Deželni odbor je odstavil Auerja in glejte ljubezen nemčurjev do Auer ja! Pobirajo podpise po Celju in Dobrni — nek nemčur hoče bojda iti celo v Berlin podpisov iskat — da bi Auer ostal na Dobrni. Zdaj res ne vemo, ali hočejo nemčurji za norca imeti Auerja ali deželni odbor štajerski ali vse skupaj. Le počakajte s podpisi, še jih boste potrebovali!

c Sv. Jurij ob juž. žel. Pri nas imamo zdaj dve občini, trg in okolico. Trg se je ločil, in sicer je to zakrivilo gospodarjenje prejšnjega obč. odbora. Zdaj hoče okoliški občinski odbor vpeljati popolnoma nemški poduk v 4. razredu. Storili so se že potrebni koraki. Stvar je pa taka. Tisti, ki najbolj v to ženejo, ne pomislijo, ali pa sploh nevedo, da je treba pri tem vprašati, ali bo tudi krajni šolski svet za ta predlog ali ne. In ako bi se tudi v 3. in 4. razredu samo nemški podučevalo, se njihovi otroci ne bojo nemško popolnoma naučili, ker jih vzamejo že v 13 letu iz šole, češ naj mi pomagajo doma delati, ker imam dosti dela. Ako hočeš, da se bode tvoj otrok kaj v šoli naučil, pošiljaj ga redno v šolo in se bode v 4. razredu nemščine prav dosti naučil. Mi imamo dobre učitelje, ki nam bodejo našo deco vzgojili dobro tudi v nemščini, pa tudi v narodnosti, ako le redno obiskujejo šolo. Otroci se nauči le toliko, kolikor se pač kot otroci naučiti more. Da bi pa otrok že iz ljudske šole, ki ima le dolžnost dati mu prvo splošno nabrazbo, postal popolnoma za vse iznučen, tega ni mogoče zahtevati. Da se uči zadosti nemščine, se razvidi iz tega, da vsi, ki gredo na gimnazijo, prav lahko izkušnjo naredo in dobro napredujejo. Svetujem torej tistim, ki tega tako grozno žele, da se kaj bolj pometnega v glavo vtepejo in sicer kar bode v korist umnega gospodarstva. Premišluj!

c Šmarje pri Jelšah. Pretečeno nedeljo 11. t. m. sklicalo je „Slovensko katoliško politično in izobraževalno društvo za šmarski okraj“ v gostilni gospe Žuraj javen shod in obenem imelo svoj letni občni zbor. Po pozdravu g. predsednika M. Copfa prešli smo takoj na dnevni red. Shodu predsedoval je g. Tomaž Stoklas, načelnik krajnega šolskega sveta, kmet v Dvoru. O političnem delovanju društva poročal je g. Drag. Zelič. Poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja je bilo z zadovoljstvom sprejeto. Izrekla se je javna zahvala vsem p. n. gospodom podpornikom društva, pred vsem g. profesorju in tukajšnjemu rojaku našemu, Janezu Vreže za dar, ki ga je poklonil našemu društvu. Gg. kaplanoma Franca Cerjak in Janezu Ilc za pomoč s svetom in dejanjem. Izvoljen je bil soglasno zopet stari odbor. Živabna debata se je vnela med cenjenimi zborovalci, ko je poročal načelnik krajnega šolskega sveta radi stavbe novega šolskega poslopja. Silno ogorčenje je nastalo med kmeti, ko je naštel razne krivice, ki je povzročata pri tem okrajni in deželni šolski svet. Govornik je vskliknil, da vladajo pri nas vsled tega prave turške razmere, ker slavna oblast se sploh ne ozira na naše opravičene želje in zahteve. Krajni šolski svet, občinski odbor prosila sta in dokazovala, da sploh novega šolskega poslopja treba ni. Še preveč, preveč prostora imamo, ker ste sedaj dve šolski sobi prazni. Osem razredov imamo, pa le šest učiteljskih moči. In ti prostori zadostujejo, ker le v nekaterih razredih, razven prvega, je nekaj čez 70 otrok in tudi sedaj, ko je samo 6 razredov. Ali slavna oblast je pri tem gluha in slepa. Kako nam je okrajni šolski svet v Celju šel na roko, izvidi se iz tega, da je takoj zaukazal, da naj kupimo prostor za zidanje nove šole za drag denar, ako ne, hoče slavna oblast to po svoje ukreniti na naše stroške. To je odgovor naši opravičeni zahtevi. Naj svet zve, kakšna krivica nam se godi. Razni davki, razni stroški in dolгови nas že tako silno tarejo, povrh pa nam še slavna oblast nova bremena naklada. Kako smo z denarjem založeni, izvidi se iz tega, da izdā šmarska okoliška občina za ubožce na leto blizo 2000 K. Najboljše moči nas med letom zapuščajo, ker se jim menda doma preveč dobro godi, da si iščejo kruha in zaslužka po Nemškem in Tirolskem. Potrebujemo denar za prenovljenje goric, za priskrbovanje raznih domačih potrebščin. Vprašamo toraj odločno: Kaj namerava slavna oblast z nami? Ali hoče da postanemo popolnoma berači? Mislimo da ne! S tem si pač ne bo pridobila zaupanje in spoštovanje pri našem ljudstvu. Škoda, da ni bil g. okrajni glavar navzoč pri tem shodu. Prijetne spomine bi bil odnesel iz Šmarja. Ko se je vihar polegel, poročal je g. društveni blagajnik na kratko o sedanjem političnem položaju. Konečno zahvalil se je društveni tajnik č. g. Janez Ilc vsem cenjenim zborovalcem za njih vstrajnost in močatost, ker so tako v obilnem številu prihiteli na shod in obljubil, da se bo odbor trudil, da bo društveno delovanje vedno krepkejšo in zanimivejšo in s tem zaključil v imenu predsednika cmenjeni shod.

c Iz Braslovč. Dragi „Slovenski Gospodar!“ Že od tvojega rojstva sva stara znanca. Ko si še ti kratko suknjico nosil ter si mene in še tri druge, ki pa niso več med živimi, vsakih štirinajst dni obiskoval, sva bila midva že prijatelja, torej mislim, da mi ne boš malega prostorčka odrekel. Tedaj še ni rastla v Savinjski dolini tista koprivnata zel (hmelj) in našim prebivalcem prinašala dokaj blagostanja. Tudi hlapec še ni žvižgal po njej. Savinja še tudi ni bila uravnana in je dotičnim prebivalcem delala dokaj škoda. Ravno tako slabo je bilo v vsakem oziru v naši občini. Ni bilo nedelje, da bi ne bilo eno ali več posestev na bobnu, kar se sedaj redko pripeti. V narodnem oziru je bilo vse zaspano in mrtvo; naša občina, kakor sploh povsod, v nemških rokah. A sedaj sedijo v občinskem odboru vrlji narađnjaki. Takrat smo imeli samo eno šolsko sobo, sedaj pa imamo tri velika šolska poslopja, v katerih podučuje osem vrljih učiteljskih moči. Tudi dušne pastirje imamo skoz in skoz dobre. Imamo več koristnih društev, ko jih svoje dni ni bilo; imamo dva bralna in eno pevsko društvo, ki vrlo delujejo za izobrazbo naše mladine. Imamo tudi koristni „Feierber“ ki se bo, kakor se sliši, v požarno brambo prelevil. Ravno sedaj sanjemo prepotrebno posojilnico. Ker je že celi svet z žico zvezan, kakor star pisker, so tudi nam dali pred nekaj leti brzojavni urad. Gotovo boš vesel, ako ti povem, da so naši ljudje bolj pridni ko nekdanj. Tožbe so redke, poboji med fanti ravno tako, tudi ponočevanje in njegovega krika je le malo. Gotovo imam prav, ako trdim, da imaš pri tem tudi ti več ali manj zaslug. Kajti v več kakor petdesetih iztisih knam prihajaš. Naši fantje in možje kar gorijo za

